

Regeringskansliet, Socialdepartementet

Diarienummer:
IMY-2026-3481

Ert diarienummer:
S2026/00342

Datum:
2026-03-17

Yttrande över utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) välkomnar att flera av förslagen i utkastet bidrar till ett starkare skydd för personuppgifter i förhållande till förslagen i promemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30). IMY ser särskilt positivt på att det nu är Statens institutionsstyrelse som föreslås verkställa den elektroniska övervakningen. I övrigt lämnar IMY följande synpunkter.

Remissförfarandet

IMY noterar att det remitterade utkastet avgränsats till frågan om elektronisk övervakning av en ingripande åtgärd som ännu inte finns på plats och som är föremål för ett parallellt lagstiftningsarbete. Förslagen i det nu remitterade utkastet är dock direkt kopplade till de förslag som rör beslut om en skyldighet för barn och unga att uppehålla sig i bostaden eller på annan anvisad plats. Detta i kombination med den korta remisstiden har gjort det svårt att fullt ut överblicka förslagets konsekvenser för den personliga integriteten, vilket givetvis är olyckligt. IMY anser därför att de olika förslagen rimligen bör hanteras gemensamt i det fortsatta beredningsarbetet och att det under alla förutsättningar bör ske en samlad integritetsanalys av helheten.

Förutsättningar för när elektronisk övervakning får beslutas (avsnitt 6.3)

IMY delar bedömningen i utkastet om att det vid beslut om elektronisk övervakning ska göras en proportionalitetsbedömning, men anser att det bör komma till uttryck i lagen och att frågan bör utvecklas i författningskommentaren.

Det finns flera exempel på uttryckliga bestämmelser om proportionalitetsbedömningar i annan reglering som innebär särskilt stora integritetsintrång.¹ IMY anser att detta bör gälla även i fråga om den nu föreslagna regleringen där en majoritet av remissinstanserna som yttrat sig över promemorian avstyrker eller är kritiska till förslaget om en möjlighet att besluta om elektronisk övervakning för barn och unga, bland annat för att det inte ses som en ändamålsenlig eller effektiv åtgärd. En

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

¹ Se till exempel 28 kap. 14 b § rättegångsbalken med hänvisning till 28 kap. 3 a §, som gör den proportionalitetsregel som gäller för husrannsakan tillämplig även vid upptagning av fingeravtryck, fotografier och andra biometriska underlag under en förundersökning.

förutsättning för att personuppgifter ska få behandlas enligt såväl dataskyddsförordningen² som brottsdatadirektivet³ är att behandlingen är nödvändig och proportionerlig. Intrånget i den personliga integriteten behöver därför vägas mot syftet med den elektroniska övervakningen vid varje beslut och i denna avvägning kan inte heller bortses från att redan den särskilda föreskriften i sig är en mycket ingripande åtgärd.

Uppgifter från övervakningen (avsnitt 6.17)

Syftet med den elektroniska övervakningen är enligt förslaget att kontrollera efterlevnaden av den särskilda föreskriften om en skyldighet att uppehålla sig i bostaden eller på annan anvisad plats. Mot bakgrund av detta och utifrån principen om uppgiftsminimering⁴, som innebär att de personuppgifter som behandlas ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till ändamålet, anser IMY att lagen endast bör möjliggöra behandling av uppgifter från övervakningen om huruvida barnet eller den unge befinner sig i bostaden eller på annan anvisad plats.

IMY anser alltså att det inte är förenligt med principen om uppgiftsminimering att med anledning av förslagen i fråga behandla uppgifter om var barnet befinner sig i realtid. För att utesluta möjligheten att samla in och annars behandla fler uppgifter om position än nödvändigt anser IMY att ordet "behandlas" bör användas istället för "tas fram" i 6 a kap. 18 § andra stycket i den föreslagna lagen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eric Leijonram efter föredragning av juristen Nadja Zandpour. Vid den slutliga handläggningen har även rättschefen David Törngren, avdelningschefen Charlotte Waller Dahlberg, enhetscheferna Jenny Bård och Jonas Agnvall, rådgivaren Victor Hagstedt samt juristen Karolina Haeggström medverkat.

Eric Leijonram

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

⁴ Artikel 5.1 c i dataskyddsförordningen.